Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 124. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 29, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 29-го ЧЕРВНЯ 1996 р. Ч. 124. РІК CIII.

НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА МАЄ КОНСТИТУЦІЮ!

ЗВЕРНЕННЯ В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

П'ять років тому, 24-го серпня 1991 року, Україна проголосила незалежність, ратифікувавши її 1-го грудня того ж року всенародним голосуванням, в якому понад 90 відсотків громадян України недвозначно виявили свою волю до вільного демократичного життя.

У процесі державного закріплення впродовж своєї короткої історії молода українська держава проявила плідну діяльність на шляху демократизації суспільства та владних структур, як також впровадження реформ переходу від командної економіки до вільного ринку. На цьому шляху Україна здобула довір'я світової спільноти, яка прийняла Україну в різні міжнародні структури як повноцінного і корисного члена. Зі свого боку Україна виправдала це довір'я послідовними та змістовними кроками політичного, суспільного та економічного розвитку, проявляючи наскрізь демократичну, гуманну та законну поведінку, а в багатьох випадках взірцеву, гідну наслідування діяльність.

Сьогодні молода держава перебуває на етапі удосконалення розпочатих процесів, однак потребує суттєвої допомоги з боку її приятелів. До найвірніших приятелів України, слід зачислити українську діяспору, яка задовго до проголошення незалежности, а тим більше після, вважала себе невід'ємною частиною одного народу. Вона несла допомогу колись поневоленій, а сьогодні — благословенно відродженій батьківщині.

Закликаємо всю українську громадськість скерувати в час п'ятої річниці свою увагу ще більше для допомоги Україні та посилити свою діяльність в тому напрямку. Відзначити п'яту річницю слід проклямаціями місцевих та крайових урядових осіб та інституцій, публікаціями, конференціями, прийняттями та всенародним тріюмфуванням як на місцевих рівнях, так і в Ню Йорку і Вашінгтоні. За центральними імпрезами просимо слідкувати в пресі. По місцевостях закликаємо організувати місцеві комітети. За допомогою у підготові просимо звертатися до бюр УККА і УАКР на такі числа: (212) 228-6840 і (212) 505-1765 в Ню Йорку та (202) 547-0018 і (202) 707-4795 у Вашінгтоні.

Український Конгресовий Комітет Америки
Українська Американська Координаційна Рада

19-го червня 1996 року.

ВЕРХОВНА РАДА ПРИЙНЯЛА ОСНОВНИЙ ЗАКОН ДЕРЖАВИ

Київ. — Верховна Рада після сесії, що тривала впродовж усієї ночі, ухвалила 28-го червня першу демократичну Конституцію України, успішно розв'язавши свої непорозуміння з Президентом Леонідом Кучмою.

Щасливо усміхаючись, Президент сказав депутатам після голосування, що мудрість перемогла. За Конституцію, прийняту о 9:18 ранку, проголосувало 315 народних обранців, 36 було проти, а 12 отрималося.

Назвавши прийняття Конституції історичною подією і одним з визначальних моментів новітньої історії України, Л. Кучма сказав депутатам, що вони продемонстрували перед усім світом свою політичну зрілість.

Після майже цілодобової сесії депутати повиходили надвір і в променях вранішнього сонця радісно обнімалися, в декого з них блищали сльози на очах. Десятки перехожих, схвально вигукуючи, аплодували народним обранцям.

Прийнята Конституція, яка набирає чинности від дня її ухвалення, закріплює синьо-жовтий прапор і тризуб як державні символи України, узаконює тільки українську мову як державну і закріплює право на приватну власність.

Конституція також надає широкі уповноваження Президентові і встановлює однопалатний парлямент.

Крим за новим основним законом зберігає за собою багато із своєї автономії, але залишається у складі унітарної української держави. Попередні проєкти, які значно обмежували його автономію, змінено.

Конституційний процес в Україні тривав кілька місяців. Ліві сили робили все, щоб не прийняти нового Основного Закону.

Стверджуючи, що дальше зволікання з ухваленням Основного Закону загрожує стабільності в державі, Президент два дні перед тим видав указ про призначення на вересень референдуму щодо прийняття нової Конституції.

Прийняття Верховною Радою Конституції автоматично скасовує вересневий референдум, сказав Л. Кучма. Він вибачився перед депутатами за свій тиск на них щодо її ухвалення. За його словами, такий тактичний крок не зовсім звичний спосіб, щоб досягти ухвалення Конституції.

Верховна Рада також проголосила день 28-го червня державним святом.

НОВОГО СОЮЗУ З РОСІЄЮ НЕ БУДЕ

Київ. — Голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник дипломатично відхилив заклик Президента Росії Бориса Єльцина створити новий союз між колишніми республіками СССР, повідомив Ройтерс 26-го червня.

Україна задоволена своїм членством в СНД, що є, у певній мірі, теж союзом, сказав він на пресконференції. Пропозиція Б. Єльцина щодо створення нового союзу є нічим іншим, як частиною передвиборчої кампанії, зазначив він.

Б. Єльцин запропонував створити новий союз між Росією, Україною, Білоруссю і Казахстаном день перед тим у своєму щорічному звіті про національну безпеку, поданому російському парляменті. Створення цього союзу залежить від „доброї волі" України, сказано у звіті.

Проте від самого розвалу СССР Україна послідовно виступає проти глибшої політичної інтеграції держав СНД і активно проводить незалежну політику, співпрацюючи з Радою Европи і НАТО.

Дві інші колишні совєтські республіки, Білорусь і Казахстан, вже підписали цього року угоди про тісніший союз з Росією.

За кілька днів до другої тури президентських виборів, які відбудуться 3-го липня, пропозиція Б. Єльцина мало викликає сумнівів у тому, що це передвиборний тактичний крок. Російський президент хоч і переміг у першій турі комуніста Г. Зюганова, але з відривом лише на 3 відсотки. Очевидно, ідея „тіснішого союзу", за задумом Б. Єльцина, має прихилити на його бік частину виборців Г. Зюганова, найзатятіших комуністів та імперіялістів.

Л. Кучма, як і більшість з президентів СНД, підтримує Б. Єльцина, боячись, що перемога Г. Зюганова спричинить „землетрус" в Україні, коли той почне здійснювати свою програму „добровільного" відновлення СССР.

Джерела, наближені до українського Президента, повідомили, що Росія стривожена тим, що в проєкт конституції України включено статтю, яка забороняє на українській території військові бази інших держав. Як відомо, в Севастополі базується російська Чорноморська фльота, суперечки про поділ якої заважають підписанню договору про дружбу між двома країнами.

Зібрано два мільйони підписів проти КПУ

Київ. — Українські націонал-демократи дістали значну підтримку у своїй боротьбі за заборону Комуністичної Партії України.

Національно-демократичні організації на чолі з Рухом зібрали 2 млн. підписів під вимогою поставити КПУ поза законом. Голова Руху депутат Вячеслав Чорновіл подав підписану петицію Президентові Леонідові Кучмі.

Збирання підписів велося з другої половини квітня. Рух давно домагається заборони КПУ, яка принципово виступає проти незалежности України і навмисно саботує прийняття нової конституції.

УКРАЇНА І ПОЛЬЩА СПІВПРАЦЮВАТИМУТЬ

Варшава. — Президенти України і Польщі, Леонід Кучма і Александр Кваснєвський, заручились взаємною підтримкою у питаннях вступу до міжнародних організацій, скріпивши тим самим ще більше відносини між своїми країнами, повідомив Ройтерс.

Під час офіційної візити Л. Кучми до Варшави, яка почалася 25-го червня, А. Кваснєвський пообіцяв, що Польща підтримає намір України приєднатися до Центрально-Европейської угоди про вільну торгівлю (ЦЕУВТ). Л. Кучма у свою чергу сказав, що Україна не перешкоджатиме Польщі у вступі до НАТО.

Після того, як Україна завершить свої переговори із Світовою організацією торгівлі (СОТ), вона повинна стати членом ЦЕУВТ, сказав польський президент на пресконференції після переговорів зі своїм українським колегою. А. Кваснєвський активно виступає за належність України до европейських і західних організацій, щоб вирвати її зі сфери впливу Росії.

Згідно з правилами ЦЕУВТ, кандидати у члени цієї організації повинні належати до СОТ. Тепер ЦЕУВТ складається з п'яти членів: Чехії, Мадярщини, Словаччини, Словенії і Польщі. Бажання вступити до ЦЕУВТ виявили також Румунія, Болгарія, Естонія, Латвія і Литва.

(Закінчення на стор. 3)

ІНДІЯ НЕ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ЯДЕРНОЇ ПРОГРАМИ

Делі. — Індія не погоджується з опінією учасників теперішньої міжнародної конференції в Женеві у питаннях роззброєння, що її відмова від приєднання до договору про заборону ядерних випробувань може привести до того, що цей договір не набуде чинности.

Секретар індійського міністерства закордонних справ Сальман Гайдер сказав на пресовій конференції в Делі, що уряд країни не підписуватиме ніякого договору до того часу, поки його точки суперечитимуть інтересам національної безпеки Індії.

„Ми все ще сподіваємося, що п'ять ядерних держав візьмуть до уваги нашу вимогу додати до тексту договору про заборону ядерних випробувань осібну точку, якою зобов'язуються всіх членів світової спільноти негайно розпочати ліквідацію зброї масового знищення і закінчити цей процес у твердо визначений час",— сказав індійський дипломат.

З точки зору Індії, делегації З'єднаних Стейтів Америки, Великобританії, Франції, Росії та Китаю в Женеві не надають ніякого значення розгляди цієї індійської вимоги. „Якщо учасники женевської зустрічі так і не спроможуться врахувати наші інтереси, то ми не підпишемо ніяких документів, котрі нас до чогось зобов'язували б. Договір, який обмежує суверенні права Індії, писаний не для нас",— підкреслив С. Гайдер.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

РОБІТНИКИ ЗАХОПИЛИ ЗАВОД

ЧЕРНІВЦІ. — Тут протягом двох днів робітники акціонерного товариства "Чернівецький машинобудівний завод" не виходять з приміщення свого підприємства, де вони забаракадувалися, протестуючи проти рішення міського суду передати керівництво підприємством колишньому директорові Евангелісові Фотокакісові. Донедавна Фотокакіс перебував під слідством за підозрою у розкраданні фондів підприємства. Робітники відмовляються визнати його своїм директором, а начальник міського управління міліції Микола Карабара погрожує взяти будинок акціонерного товариства штурмом. Народний Рух України та інші демократичні організації Чернівецької области створили комітет підтримки робітників.

МИТНА СЛУЖБА ВІДЗНАЧАЄ СВОЄ П'ЯТИРІЧЧЯ

КИЇВ. — З нагоди п'ятої річниці від дня створення митної служби України голова Державного Митного Комітету (ДМК) Леонід Деркач повідомив, що українська митна система складається з ДМК, вісьмох територіяльних митних управлінь, 70 митниць, 270 митних постів, 20 спеціялізованих митних установ. На митних кордонах діють 92 автомобільних, 44 залізничних, 36 авіяційних, 33 морських та річкових пунктів пропуску. А 1-го липня цього року ДМК перерахує до державного бюджету понад 30 трильйонів карбованців митних платежів.

ЕКОНОМЛЯТЬ БЮДЖЕТНІ ГРОШІ

ХАРКІВ. — Тендерний комітет харківського міського виконавчого комітету назвав переможця серед претендентів на постачання автомобілів місцевій службі швидкої лікарської допомоги. Свої послуги запропонували 14 підприємств, але на завершальному етапі конкурсу залишилося тільки чотири: фірми "Лео" і "Мединекс" та акціонерні товариства "Автоінвестбуд" і "Раф". Виграли тендер латвійські автомобілісти з фірми "Раф", які запропонували найбільше число автомобілів — 37, серед яких два спеціялізовані реанімобілі. Зіграла роль також помірна ціна — в середньому 10,700 дол. за кожну транспортну одиницю.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ НОВИЙ ЕТАП ПРИВАТИЗАЦІЇ

КИЇВ. — Перший заступник голови Фонду державного майна України Євген Григоренко виступив перед учасниками Міжнародної конференції "Інтеграція України у світовий фінансовий інвестиційний ринок" і сказав, що найближчим часом в Україні розпочнеться новий етап приватизації. В ньому будуть об'єднані сертифікатна і грошова приватизації. Раніше це плянувалося розпочати у 1997 році, але тепер цей етап пришвидшується. Це викликано необхідністю залучити фонди до Державного бюджету.

ПОМЕРЛИ ВІД ОТРУЙНИХ ГРИБІВ

КИЇВ. — Наївшись отруйних грибів, в Україні померло дев'ять осіб, повідомив 24-го червня Ройтерс, покликаючись на Міністерство Охорони Здоров'я України. Згідно з повідомленням, це найостанніші жертви забруднення довкілля і недосяжности харчів через високі на них ціни. Згідно з Ройтерс, українські громадяни щораз більше вдаються до збирання грибів, щоб прогодувати свої родини в умовах зниженого рівня життя. Науковці стверджують, що деякі гриби в дуже індустріялізованих районах перетворилися на отруйні. Проте вони заперечують чутки, що в Україні поширюються небезпечні для здоров'я гриби-„мутанти". За останні три роки 247 осіб в Україні отруїлося грибами на смерть, а 3,200 інших зазнали різних форм отруєння.

ДЛЯ ІНЖЕНЕРНИХ ВІЙСЬК ПРАЦІ ВИСТАЧАЄ

КИЇВ. — Представник Головного управління інженерних військ Михайло Грищенко виступив на пресовій конференції в Міністерстві Оборони України і сказав, що у 1995 році інженерні війська знешкодили 40,813 вибухонебезпечних предметів, знайдених під час земляних робіт. Минулого року трапилося 9 вибухів, під час яких загинуло 10 осіб, в тому числі п'ять дітей. Ще 17 дітей поранено. Від квітня цього року в малій фортеці в Керчі знешкоджено 5,590 вибухових предметів, що становить 1/8 їхнього загального числа.

ДЕПУТАТ ЗАХИЩАЄ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІ ШКОЛИ

КИЇВ. — Секретар Комісії з питань науки і народної освіти Верховної Ради України, президент Всеукраїнської асоціяції професійно-технічної освіти Станіслав Ніколаєнко надіслав прем'єр-міністрові Павлові Лазаренкові відкритого листа з роз'ясненням причин пікетування 19-го червня Верховної Ради учнями професійно-технічних шкіл. Це викликано тим, що розпорядженням Кабінету Міністрів з 4-го березня всі споруди професійно-технічної школи ч.5 передано, на прохання Служби Безпеки України, одному з управлінь СБУ. Замість обіцяного реформування професійно-технічної освіти, пише Ніколаєнко, Уряд "здійснив кроки на ліквідацію однієї з найкращих будівельних шкіл України" і такі самі "перетворення" здійснюється також на Луганщині, Хмельниччині, Херсонщині, Закарпатті. Комісія Верховної Ради вважає ці дії незаконними і просить вжити заходів для збереження й поліпшення професійно-технічної освіти.

ЛІТО КЛИЧЕ НА ГОСТИННУ СОЮЗІВКУ

Союзівка (Г. Колесса). — Наближається довгоочікуване літо, час вакацій. З початком липня відкриває літній сезон гордість УНСоюзу і цілої української громади — мальовнича оселя Союзівка. Цьому „клаптикові України на американській землі" завдячуємо велику ролю в об'єднанні української громади — адже сюди з'їжджаються українці не лише з різних кутків Північної Америки, але й із інших країн та континентів. Останніми роками часто відвідують Союзівку гості з України. Саме на оселі УНСоюзу гості мають нагоду нав'язати нові знайомства, придбати приятелів, а потім роками, знову з'їжджаючись сюди, підтримувати ці контакти.

У четвер, 4-го липня, о 6-ій год. вечора почнеться т. зв. „Гуцульський вечір" — вечеря із традиційними гуцульськими стравами, під час якої відбудеться мистецька програма із відзначенням Дня Незалежности Америки. О год. 10-ій вечора почнеться забава; гратиме цьогорічна популярна оркестра Союзівки — „Львів'яни". Слід додати, що забави на Союзівці відбуватимуться

(Закінчення на стор. 3)

ЗАЛІЗНИЧНИКИ УКРАЇНИ ШУКАЮТЬ ПІДТРИМКИ

Київ (УНІАР). — У вівторок, 25-го червня, Вільна профспілка машиністів України (ВПМУ) звернулася до профспілкових об'єднань, політичних партій, рухів, громадських об'єднань України з приводу ситуацію на залізниці та загалом в Україні.

Вільна профспілка машиністів-залізничників вкрай занепокоєна соціяльно-економічним становищем на залізничному транспорті. Голова ВПМУ С. Каріков інформує, що певні політичні сили вже вдруге протягом року намагаються руками залізничників дестабілізувати ситуацію в Україні. Наприклад, найбільш суттєві затримки заробітної платні для залізничників збіглися у часі з черговою хвилею страйків у шахтарських регіонах. Тепер чиниться розправа над Вільною профспілкою машиністів Миколаївського льокомотивного депо тільки тому, що робітники депо відважилися вимагати зароблених грошей.

В АМЕРИЦІ

ТЕРОРИСТИЧНИЙ ВЧИНОК — сильний вибух змонтованої на вантажному авті, наповненого паливом, бомби у Савдійській Арабії у вівторок, 25-го червня, в якому загинуло 19 американських вояків і поранено понад 400 осіб інших національностей, потряс не тільки рідними загиблих, але всією громадськістю ЗСА. На місце злочину негайно прибув секретар Державного департаменту Воррен Кристофер, який перебував у той час на Близькому Сході, а також окрема група агентів ФБІ, для розслідів можливого затримання злочинців. Обидві сторони зазначують, що військове партнерство обидвох країн, яке перетривало вже десятиліття, залишається й надалі сильним.

У СВІТІ

30 ГАЇТЯНСЬКИХ ДІТЕЙ ПОМЕРЛО від гострої ниркової недостатности і ще 38 госпіталізовано внаслідок важкого отруєння ацетамінофеном, широковживаним медичним препаратом, що використовується проти простуди, високої температури та легких болів. До різновидів цього препарату належить, між іншим, і популярний в Америці тайленол. Причиною отруєння стало забруднення ліків високотоксичною домішкою діетилен-гліколю, речовини, що входить до складу автомобільного антифризу. Ідеться, скоріш за все, про грубе порушення технологічного процесу місцевими виробниками ацетамінофену, внаслідок чого подібні отруєння сталися 1990 року в Ніґерії та 1993 р. у Банґладеш.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Неукраїнські патріоти в українському парляменті

Складна суспільно-політична ситуація і економічна нестабільність в Україні могли бути вже позаду, але певні політичні та економічні сили докладають багато зусиль для продовження цього стану аж до того часу, коли людям забракне терпіння. І сили ті намагалися представляти себе не зовсім чітко окресленими, розчиненими в загальному хаосі перехідного етапу. Деякі їхні представники часом займали державницьку позицію, а інші закликали назад, до неіснуючого СССР.

Так було цілих останніх п'ять років, упродовж яких окремі політики міняли кольори прапорів, залежно від обставин. Так було в державі в цілому і у владних структурах, де то видавалися, то уневажнювалися декрети, схвалювалися та змінювалися по кілька разів закони, і можна було подумати, що в цьому немає зумисних дій, а є щирі пошуки оптимального варіянту. Ще зовсім недавно так було й у Верховній Раді. Та ось прийшов час другого читання проєкту конституції. Деякі статті парляментаристи дружньо ухвалили і здавалося, що законодавці усвідомили важливість моменту та припинили протистояння.

Викриття прийшло швидше, ніж можна було сподіватися. Голосування з приводу статті про державний гимн і державну символіку однозначно показало, що український парлямент — наполовину неукраїнський. Це вже не можна назвати пошуками "оптимального варіянту". Так можуть вчинити тільки патріоти іншої держави — не України. Проголосувавши поіменно проти української національної символіки і національного гимну, ці законодавці розкрили свої справжні наміри. Адже тільки невелика частина їх прийшла в парлямент відверто під комуністичними знаменами. Більшість з них перед виборами до Верховної Ради прикидалися великими демократами і щирими патріотами України. Якщо б сьогодні виборці порівняли їхні передвиборчі обіцянки з тим, за що вони голосують, ставши парляментаристами, то побачили б цілковиту невідповідність.

Та людям ніколи зіставляти, вони борються за виживання. Збагнувши, що чудові виступи багатьох народних обранців так і залишаються гарними словами, люди збайдужіли до політики, не вірять владі, покладаються тільки на власні сили. Чимала частина населення припинила стежити за політичними баталіями і розгадувати, хто дійсно хоче поліпшити життя, а хто лише займається популізмом. Здебільшого ті останні завжди виступають переконливіше, зачаровують мало зорієнтованих в політиці людей, а опинившись при владі, гірко розчаровують своїх виборців.

Сьогодні ж, схоже, в Україні настав час, коли всі мають розплющити очі та збагнути, що відбувається. Адже під час цього голосування противники незалежної України цілком скинули маски. Чи можна уявити, щоб французькі парляментаристи виступали проти французької символіки, або італійські — проти італійської? А в українському законодавчому органі таке чомусь можливе. Депутати, покликані створювати закони для захисту держави і громадян, чинять навпаки: спрямовують свої сили на ліквідацію держави, нав'язування чужої символіки і мови, Щоб зрозуміти це, не треба бути дуже обізнаним у політиці.

Важко уявити, щоб у якійсь країні народ знову довірився таким законодавцям і обрав їх у парлямент. Як вчинить відомий своєю поміркованістю народ України, вгадати важко. Адже серед безперечно патріотичних сил, не пов'язаних з лівими, не так багато лідерів, які мають необхідний для державного керівника високого рангу вишкіл і досвід. Тому із числа тих, що голосували проти української символіки, дехто може й утримається при владі. Але для більшости з них шлях до парляменту в майбутньому закрито.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Леонід Шкляр

ЯКУ РОСІЮ МИ ВОЛІЛИ Б?

Росія очікує не просто президентських виборів, а свого політичного майбутнього на найближчу перспективу. Саме тому нетривіяльно стоїть в міжнародно-політичному аспекті питання: хто кого — нинішня партія влади на чолі з Єльцином, чи непримиренна опозиція на чолі з Зюґановим? „Третя сила", як її прийнято називати, по суті, ніким із серйозних аналітиків до уваги не береться, оскільки популярність її лідерів значно поступається популярності перших двох, що, схоже, нині вирішують долю влади в Росії. Звичайно, кожна країна бере до уваги насамперед свої власні національні інтереси залежно від того, які сили прийдуть до влади. Мусить визначитися в цьому сенсі і Україна, яка в особі нинішньої політичної еліти, що править країною, недвозначно зробила ставку на Єльцина. Проте, чи є запасні варіянти в разі, якщо?.. Одним словом, не зайвим є запитання: „Яка Росія нам, українцям, більш пасує: єльцинська чи зюґановська?" Зрозуміло, що запропонована альтернатива є лише даниною обставинам, що об'єктивно складаються, а не виявом симпатій автора. На жаль, у даному випадку доводиться говорити про банальний вибір без вибору, який нам нині пропонує російська політична дійсність. Сьогодні зупинимося лише на Росії, яку уособлює Борис Єльцин, нинішній її президент. Зрозуміло, що говорити про українську перспективу в дзеркалі російських президентських виборів, не враховуючи того, що зроблено в українсько-російських відносинах протягом останніх п'яти років, неможливо. Отже, так би мовити, „єльцинська перспектива" можлива покищо як добре обміркована і усвідомлена ретроспектива. Чим же вона була знаменною для наших відносин?

Напередодні вирішальних виборів Єльцин залишає досить складну спадщину. Всупереч обіцянкам, так і не було підписано широкомасштабного договору між нашими країнами. Цей процес, як відомо, бльокувала російська сторона, яка, по суті, відмовилася сприймати післясовєтську геополітичну реальність такою, якою вона склалась об'єктивно. Далась взнаки неоімперська ментальність російського істеблішменту, що прийшов до влади на хвилі демократичних гасел та антиімперських настроїв, які досить швидко набули патріотичного забарвлення. Це найкращим чином виявило себе в економічній та військово-політичній сфері, що протягом п'яти останніх років були об'єктом політичних спекуляцій. Тема заборгованости України за російські енерґоносії мала на меті переконати себе і світ у неспроможності України господарювати самостійно, незалежно від Росії. Під тиском останньої, а саме єльцинського уряду, Україні довелося піти на значні поступки, в наслідок чого вже сьогодні наша держава сплачує російському „Ґазпрому" за нафту і ґаз у два з половиною рази більшу ціну, ніж їхня реальна собівартість. У той самий час спроби України ввести підвищені тарифи за транзит через свою територію російських енерґоносіїв викликали майже паніку серед московських урядовців. Це наочне свідчення того, що єльцинське керівництво в економічних відносинах з Україною керується принципами монопольного становища, мета якого — поставити Україну на коліна. Водночас Росія, маючи колосальні борги, що обліковуються десятками більйонів долярів, спекулюючи загрозою комуністичного реваншу, вимагає від світового співтовариства пільгових кредитів та реструктуризації своїх боргів, у такий спосіб вирішуючи свої внутрішні і зовнішні проблеми.

З економікою тісно пов'язана військово-політична лінія єльцинського керівництва. За підтримки ЗСА, Росія домоглася того, щоб Україна стала без'ядерною державою. Проте компенсаційні виплати за це надходять нереґулярно, що без того ускладнює ситуацію в соціяльній сфері як військовиків, так і цивільних громадян України.

Проте головним каменем спотикання у сфері військово-політичних відносин єльцинської Росії та України залишився Крим як наочне втілення післяімперських вимог Росії до України. В своїй „кримській" політиці Росія вирішує для себе три ґльобальні питання. Перше — це зміцнення автономного статусу півострова з максимальною його віддаленістю від Києва; друге — залишити частину суверенної території нашої держави — місто Севастопіль — у своєму фактичному володінні як бази російської Чорноморської фльоти; і третє — розподіл самої фльоти. По суті, вдалося зрушити з місця лише одне питання, що стосується матеріяльної частини фльоти. Всі інші загальмовані і мають невизначену перспективу. Таким чином, дивлячись у ретроспективу українсько-російських взаємин протягом п'яти єльцинських років, приходимо до висновку, що вони своєю атмосферою нагадували „холодну війну" або ж „холодний мир", що, по суті, одне і те ж.

Д-р Роман Барановський

QUOUSQUE TANDEM ABUTERE CATALINA PATIENTIA NOSTRA?

Ці слова, що в українському перекладі можна передати „Як довго надуживати, Каталіно, нашу терпеливість?", вжив славний промовець у сенаті стародавнього Риму Ціцерон проти бунтаря Каталіни, який противився всяким реформам.

Ці пропам'ятні слова дуже актуальні сьогодні у зв'язку з процесом прийняття Конституції, яку опрацювали знавці права і законодавства, а проєкт якої тепер дуже бурхливо обговорюють на сесіях Верховної Ради України.

Як відомо, 4-го червня ц.р. під тиском 261 депутата, в першому читанні схвалено проєкт нової Конституції України. Депутат від групи „Реформи" Ігор Осташ назвав цю подію „блискучою перемогою", а президент Фонду „Українська перспектива" Сергій Одарич заявив, що „Верховна Рада України зробила крок, необхідний для України за будь-яких обставин".

Під час другого читання Конституції 19, 20 і 21-го червня, у якому обговорено деякі зміни, виринуло питання, як приймати поправки до запропонованих точок Конституції. Пропозиція, щоб приймати всі поправки разом, перепала. Голова Верховної Ради Олександер Мороз запропонував голосувати над кожною поправкою окремо. Якщо взяти до уваги, що тих поправок є ні більше ні менше аж шість тисяч, то можна собі уявити, скільки треба часу, щоб усі ці поправки прийняти. Але цим ліві сили зовсім не журяться. Вони роблять усе можливе, щоб процес читання і прийняття Конституції загальмувати якнайдовше, знаючи добре, що відсутність Конституції дуже неґативно позначається на всіх ділянках державного будівництва. Щоб досягнути своєї цілі, комуністи і соціялісти саме тому і впхалися до Верховної Ради й урядів, щоб не допустити до змін і реформ, корисних для держави. Солідно зі своїми товаришами в Росії вони чекають на вислід виборів у Росії.

Ми бачимо антиукраїнську, антидержавну пропаґанду і юдину роботу всяких симоненків, довженків, мойсієнків, мірошниченків, вітренків, смірнових і їм подібних, яким ревно допомагають голова Верховної Ради О. Мороз і його заступник В. Ткаченко. Виконують вони цю роботу підступно і єхидно, виправдуючись, що, мовляв, це робиться для того, аби ця нова Конституція була „супердемократичною". Все це найбільш цинічний обман для збаламучення населення, зокрема таких, які у своїй наївності можуть повірити в такі брехливі заяви, чи у випадку референдуму голосувати проти своєї волі, побоючись прокомуністично наставлених зверхників.

Не місце таким типам в Уряді та ще на найвищих постах на українській землі!

Хочуть наші комуністи й інші ліві обожнювати своїх божків, то хай їдуть у Росію. Україна і її народ вже добре пізнали усі „блага" комуністичного режиму, звірства, розстріли, голод, каторжні роботи в сибірській тайзі, знущання у психіятричних лікарнях, ҐУЛаґ, Чорнобиль.

Використовуючи тимчасову економічну кризу в Україні, комуністи демагогічно закликають до відновлення Союзу, на ділі реставрації російської імперії, в якій Україна була б знову безправною провінцією.

Чи не курйоз, що таке діється у суверенній українській державі, яку визнали усі держави світу.

Бувають ще й інші курйози в Україні. Нагадаймо деякі з них. Чи таке можливе, щоб у шануючій себе державі міністер оборони, в даному випадку Віталій Шмаров, писав позов на редактора газети „Вечірній Київ" Віталія Карпенка за ніби образу чести, а насправді — за критику його шкідливої роботи — російською мовою? Якщо такий приклад дає міністер оборони, то не можна дивуватися, що багато російськомовних вояків, які не хочуть вивчити українську мову, називають тих вояків, що її вживають, насмішкувато мазепинцями, петлюрівцями, бандерівцями.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про старість без радости

Чи бували ви, дорогі читачі, хоч раз у старечому домі (nursing home), де на коридорах сидять цілими днями у візочках чи блукають, як тіні, старі немічні люди з погашеними полядами, часто блідих, немов прозорих очей?

Якщо вам не чужа така картина, тоді знаєте, яким правдивим є наше старе українське прислів'я „Старість — не радість". Правда, старість є інтернаціональна і нікого не оминає, але нам все ж таки найближча ця „українська старість", яка чомусь саме тепер дуже висунулася в діяспорі на перше місце. Постійно про це пишуть і говорять, як тільки темою дня стане майбутнє діяспори і щораз більше спорожнілі ряди тих громадян, що донедавна стояли у проводі нашого життя і завзятущо, без ніякої фінансової чи іншої користи виконували ряд завдань, попросту, як свій громадський обов'язок. Скільки їх душ заповнили вже місця на гостинному їм цвинтарі у С. Бавнд Бруку, а скільки їх відійшло у забуття, хоч вони тілом все ще животіють.

Раз-у-раз доводиться чути про того чи іншого з відомих наших активістів, як жінок, так і чоловіків, що, на жаль, мусіли через вік та ментальний і фізичний стан усунутися в тінь, скільки з них повільно закінчує своє життя в осоружних і чужих їм старечих домах, де все для них таке часто незрозуміле, бо вік, стираючи все, залишає лиш в пам'яті єдину батьківську мову. Чи можна цю веґетацію назвати радісним, заслуженим відпочинком, після повного праці і турбот життя, в якому не бракувало самовідданости родині чи нашій спільноті? Яке воно, це життя, в останні роки на цьому світі? А ще коли позначене браком мети, а понад усе недугою чи болями, на які немає ліків і рятунку? Чим, крім споминів і телебачення заповнюють собі дні й роки ці наші колись широковідомі чи зовсім невідомі, але чесні громадяни, цей довгий час старости? Як мало вони потребують і вимагають для себе, однак молодші віком члени родини із цілою жорстокістю, на яку здатна перевага молодости, не мають для тих „старих" ні крихти часу, а головне терпцю.

Отже, можна радіти і благословити цю можливість, яка створилася щойно недавно, із приїздом „четвертої хвилі" іміґрантів, або лише гостей на деякий час з нашої батьківщини, серед яких стільки жінок, охочих до домашньої опіки над старшими і хворими. Дай їм, Боже, здоров'я, за добре серце і руки працьовиті, що дають можливість старим і немічним людям потрапити із самотности в українську атмосферу та ще й у звичні і знані здавна спогади дому. Може тепер декому із них ці останні роки життя стануть, як не зовсім радісні через немочі й болі, то бодай не такі сумні. Але навіть ця можливість, яка тепер створилася, не міняє того факту, що наша діяспорна спільнота рідшає у вищій віковій категорії з кожним днем, а на місце цих „старих" діячів ніяк не приходить очікувана ними зміна на молодших. А від цих останніх чуємо лише постійно погірдливе ствердження, що, мовляв, „хай старі бавляться у політику чи пропаґанду культури, а ми маємо важливіші справи на першому пляні!" На жаль, часто саме ці „старушки", коли їм дозволяє здоров'я та внутрішня енерґія, вміють більше виконати одинцем, як ціле гроно молодих.

Був колись у нашого народу неписаний закон пошани до старших і перш за все пошани до їхньої праці й досвіду, а як не це, то принаймні якісь докази вдячности і подиву. Але це дуже давня пісня, якої тепер вже ніхто не співає і не знає. Здається, що і не усвідомлює собі сьогоднішнє молодше українське покоління, що прислів'я „старість — не радість" має на пересторогу ще дуже важливу другу частину: „а молодість — не вічність"...

Добре було б тим, що сьогодні з погордою споглядають на цих „старих", і собі часом подумати про те, що „молодість — не вічність" і що колесо життя незабаром прокотиться і по них, і воно тоді сторицею відсипле міркою погорди до „старих", якими на цей раз будуть вже ті, які гордили своїми попередниками.

О-КА

В. Волосенко

ХРАМ, ДЕ МОЛИВСЯ ВАСИЛЬ ЛИПКІВСЬКИЙ

„Вчора на околиці міста, Верхній Солом'янці, де нараховується близько 5,000 мешканців, відбулося урочисте освячення кам'яного храму... Храм цей світлий, просторий і в акустичному відношенні так добре обладнаний, що віруючим у храмі чутно з будь-якого місця кожне слово священика і читання на кліросі".

Так писала газета „Киевлянин" 10 листопада 1897 року. Освячення і перше Богослуження в Солом'янській церкві провели найвищі ієрархи Київської епархії, „при велелюдному зібранні народу", з участю губернатора, міського голови, членів управи і багатьох гласних Думи.

У 1905 році настоятелем Солом'янської Свято-Покровської церкви було призначено протоієрея Василя Липківського, який до цього обіймав посаду директора Київської церковно-учительської школи, людину енерґійну, діяльну, наділену від природи допитливим розумом і даром мислителя, безмежно віддану ідеї служіння Богові. Він активно взявся за викінчення архітектурного і естетичного образу храму, як єдиного цілісного простору, де здійснюються євхаристичні таїнства і молитви во славу Всевишнього. Його зусиллями до Солом'янської церкви прибудовано дзвіницю, облаштовано і освячено престол в ім'я святих Жінок Мироносиць і престол в ім'я преподобного Митрополита Платона, в пам'ять про його плідну діяльність у Києві.

У дні бурхливих подій після 1917 р. В. Липківський активно включається в рух за відродження Української Православної Церкви. На Першому Всеукраїнському Православному Соборі, що відбувся у стінах Святої Софії на Покрову 1921 року, де зібралось 472 делеґати від усіх парафій України, його висвячують в сан Митрополита Київського, як духовного поводиря руху за самостійну (автокефальну) Українську Православну Церкву. Пізніше, звинувачений у контрреволюційній діяльності і зв'язках із закордоном, Митрополит В. Липківський під тиском ҐПУ був звільнений від обов'язків глави УАПЦ, деякий час перебував під домашнім арестом, а потім був висланий з міста Києва. У 1938 році його заарештували органи КҐБ і незабаром розстріляли.

Однак, ще раніше, у 1936 році, комуністи здійснили наругу над Солом'янською церквою: з неї було скинуто хрести і знесено бані, а сама церква довгий час не діяла. Деякий час у ній була розміщена лудильна, а потім кравецька мастерня — Господи, чого тільки не понапридумували большевики, щоб наглумитися з віруючих!..

В наш час Свято-Покровська церква на Солом'янці діюча і належить до Української Православної Церкви Київського Патріярхату, національної Церкви нашої незалежної держави. Проте вже не перший рік під огорожею храму збираються прибічники Московського Патріярхату. Ще б нічого, якби вони тихо і мирно проводили свої Молебні під огорожею, на якій розвішують віддруковані зображення святих, щоправда, во славу сусідньої з Україною держави та її духовних пастирів. Забувши одну з основних заповідей Христа „Возлюбіть один одного", вони поводяться з викликом, аґресивно, лихословлять і спотворюють істину, кажучи людям, які йдуть до храму, що Солом'янська церква позбавлена благодаті Божої.

Протягом двох останніх років Церковна Рада і прихожани храму неодноразово звертались до адміністрації району і міста з проханням допомогти навести лад біля церкви. Але, напевно, комусь вигідно, щоб біля огорожі храму тривало протистояння. Чи не настав час державній адміністрації покласти цьому край, тим паче, що, збираючи великі суми з немічних людей, громада Московського Патріярхату, на відміну від громади Київського Патріярхату, не платить до державної скарбниці жодного карбованця. Хоча, перехоплюючи віруючих, що прямують до храму, торгують жваво і злагоджено.

Наближається 1997 рік, у жовтні якого виповнюється 100 років з дня освячення Свято-Покровської церкви на Солом'янці. Храму, де провів більшу частину свого служіння Господу Богу й Україні мученик за православну віру Василь Липківський. До нашого часу церква ця обезглавлена, не має бань, хоча усі необхідні проєкти на її відновлення давно виготовлені й узгоджені у відповідних інстанціях. Однак, ні в Церковної Ради, ні в Київського Патріярхату, на жаль, немає необхідних коштів на їх відновлення.

Від імени прихожан, Парафіяльної Ради Свято-Покровської церкви на Солом'янці, з благословення Київського Патріярхату, закликаємо: нехай кожен з істинних громадян України, представників української діяспори за кордоном зробить свій посильний внесок у справу відновлення золотих бань Свято-Покровської церкви, щоб до свого сторіччя вона набула первісного вигляду.

Крім того, одна з центральних вулиць Залізничного району, що простяглася поряд із Свято-Покровською церквою, де в одному з будиночків раніше мешкав В. Липківський, до цього часу носить ім'я сподвижника Ф. Дзержинського — Мойсея Урицького. Хіба це не глум над усіма громадянами України, а тим більше — віруючими людьми?

м. Київ

Вояки Української Армії на прощі в Люрді

Понад сто років чекала Діва Марія в Люрді, щоб побожні та патріотичні українці в цілому вільному світі воздвигли українську церкву. Понад 50 років треба було Люрдській Пані виглядати, щоб Українська Армія прийшла подякувати за мир у світі та просити святого спокою на дальші роки. Цього року понад 50 наших вояків зі Львова перебували в Люрді від 6 до 10-го червня. Наші вояки брали участь в Богослуженнях, зустрічах та дали концерт у парафіяльній церкві Сакре-Кер в Люрді. Капеляном українського війська був о. Володимир Сичак, диригентом військового хору в церкві — Олег Дутка, а керівником оркестри — майор Олег Чіхрадзе (грузин). Відповідальним за групу був підполковник Константин Іщик, який минулого року був присутній на фільмі про чудодійний Люрд, що його автор цього допису висвітлював у Львові.

Пам'ятаю, коли я запропонував українським воякам взяти участь у прощі, то К. Іщик заявив, що армія така убога, що навіть на подорож до Люрду не може собі позволити. Я потішив його, що маємо в світі колишніх лицарів Армії УПА та лицарів з Дивізії „Галичина", а також ще живуть наші меценати, доброчинці та симпатики, які воздвигнули в Люрді нашу церкву, то вони будуть раді хоч невеликими пожертвами допомогти своїм братам по зброї поїхати та подбають про перебування кілька днів півсотні наших вояків, що приїдуть до Люрду з самостійної України. Дійсно наша делегація була всіми радо прийнята. Між 25 прапорами вперше повівав український прапор на трибуні головної базиліки Святої Вервиці. Правда, в

У першому ряді (посередині): військовий капелян о. Володимир Сичак (у білих ризах з чорною бородою), о. Василь Прийма з Люрду, професор Роман Лубківський, голова львівської „Просвіти", полковник Василь Гордієнко — військовий аташе при українській амбасаді в Парижі.

Люрді вже не раз бували воїни з Армії Симона Петлюри, колишні вояки-упісти та дивізійники, які привозили свої національні, церковні та військові прапори, але то були приватні паломництва. Цього року наша проща мала державний характер: в усіх оголошеннях писали, що самостійна Україна післала свої військові відділи до Люрду урядово. Наш прапор вивісили самі французи. Українці мусіли підпорядкуватися міжнародному комітетові прощі. Щоб наша армія могла дати концерт в парафіяльній церкві, потрібно було мати дозвіл від французького генера-ла.

Концерт відбувся в суботу увечері. Почався він українським та французьким гимнами. Чергувалися народні, військові, стрілецькі та упівські пісні. Молитвою „Боже, вислухай благання" закінчено концерт. Милу несподіванку почули учасники свята, коли заповідач по-французьки і по-українськи повідомив, що на концерті є присутній колишній воїн УПА, а сьогодні душпастир для українців в Люрді о. Василь Прийма, автор пісні „Гей, там далеко, на Волині". Учасники щирими оплесками привітали о. Василя Прийму, а хор відспівав цей марш упістів. Оркестра, вийшовши з церкви, мусіла на подвір'ї дати ще один концерт, бо народ хотів почути і нашу пісню, і нашу музику.

В понеділок два військові автобуси стали коло нашої церкви. Вояки прийшли попрощатися та просити благословення на дальшу подорож. Наші Сестри-Законниці приготовили всім харчі на дорогу в сторону Бордо—Парижу—Маквілеру до о. Павла Когута, а там через Німеччину, Польщу на Україну до княжого Львова. Всі обіцяли побачитись з о. Приймою ще цього року, коли в його родинному селі Бачеві, район Перемишляни, буде посвячення нової церкви. „Обов'язково приїдемо до Бачева з оркестрою та з хором, бо ми є вдячні Пречистій Діві Марії, що благословила о. Василя на цю месійну працю в чудодійному Люрді", запевнили автора цього допису наші старшини.

Дорогі читачі! Моє прохання до вас всіх, я стукаю до ваших побожних та патріотичних сердець: нас в Люрді є лише дві українські родини та я, старенький дідусь. Поможіть мені хоча б маленькими пожертвами, щоб ми змогли вив'язатись з наших матеріяльних зобов'язань відносно нашого війська та інших українських паломництв, що приїжджають з України без жодних грошей. Ваші пожертви прошу слати на адресу: L'Abbe Pryjma Wasyl, 8 bis, rue de l'Ukraine, 65100 Lourdes —France. Tel.: 62-94-90-33.

о. Василь Прийма

Дарунок чорнобильським дітям

Дженкінтавн (Па.). — Президент Менор Коледжу Сестра Марія Кекилія Юрасинська, ОСПНДМ (друга справа на знимку), передає голові 88-го Відділу Союзу Українок Америки Роксоляні Луців (друга зліва) чек на суму 4,000 дол. Гроші були зібрані завдяки благодійному концертові, проведеному в коледжі, для дітей Чорнобиля. Частина пожертв надійшла від Академії св. Василя та від Сестри Германіни Сеніти, ОСПНДМ (перша праворуч).

У 10-ту річницю смерти І. Ольшанівського

У 1996 році відзначаємо 10-ту річницю з дня смерти Ігоря Ольшанівського і 16-ту річницю праці організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (Americans for Human Rights in Ukraine — AHRU), засновником якої був І. Ольшанівський.

Щоб пристосуватися до дійсности вільного Заходу і промостити впливи в американське політичне життя, треба було вживати модерних засобів праці. Ігор Ольшанівський, який однією ногою стояв в Україні, а другою — в Америці, був настільки творчий і витончений, що зумів пов'язати старий і новий світи, вживши права людини як знаряддя.

Велика популярність справи оборони прав людини в 70-ті і 80-ті роки в Америці була поштовхом для застосування цієї методи в практичній праці АГРУ. Отже, на базі оборони індивідуальних прав людини для активістів АГРУ відкрилися двері, які переважно були закриті для центральних українських організацій. Взоруючись на успіхах американських (переважно жидівських) організацій оборони прав людини, І. Ольшанівський зрозумів ситуацію і використав нагоду і пору.

Основним принципом було застосування професіоналізму в праці, чого українці діяспори або не знали, або не бажали вивчити. Ґрунтовне знання англійської мови, вивчення, інтерпретація і розуміння фактів історії і поточних подій, застосування модерної бюрової техніки — комп'ютерів, копієра, факс машини і т.д., переконлива особиста презентація, витривалість і наполегливість, відіграли велику ролю в успіху І. Ольшанівського, який був творчою і рушійною силою АГРУ.

З відносно малою кількістю людей і при малих фінансових ресурсах, АГРУ дійшла до значних успіхів, незважаючи на критику і неґативне ставлення деяких осіб у діяспорі, які, з різних причин, вбачали в АГРУ суперника, хоч у модерному світі прийнятим є факт, що компетиція є здоровим чинником і часто-густо служить поштовхом до посиленої активности.

Основною працею АГРУ була оборона політичних в'язнів у совєтських тюрмах.

Найбільше уваги АГРУ присвятила членам Української Гельсінкської Групи, яка була заснована в 1976 році на базі підписання угод в Гельсінках в 1975р. Ці угоди перший раз в історії допустили країни (35) вільного світу до втручання у „внутрішні справи" Совєтського Союзу.

З приводу 50-ліття Великого голоду 1932-33 років в Україні, Ольшанівському вдалося переконати ключових демократів американського Конґресу — конґресмена Джеймса Фльоріо і сенатора Билла Бредлі — спонсорувати конґресову комісію дослідів Великого голоду за фонди американського Конґресу, на яку приділено півмільйона долярів. Цей проєкт увінчався успіхом і комісія працювала кілька років над збиранням зізнань очевидців, які засвідчили, що голод був штучно організований Сталіном, щоб знищити стрижень України — українське село, продати Европі українське збіжжя за дешеві гроші і розбудувати совєтську індустрію. Це суперечило постійному офіційному заперечуванню голоду, або твердженню совєтської Москви, що голод був спричинений неврожаєм.

Як можна було передбачити, українські центральні організації не доложили рук, щоб сприяти створенню такої комісії, за вийнятком Українського Народного Союзу, який відкрито, наполеглив-во і кількаразово дома-гався і впливав на американський Конґрес, щоб здійснити цей конґресовий законопроєкт і щоб така комісія була створена.

В додатку до АГРУ, яка обороняла права людини, треба було зорганізувати методу й інструмент до поборювання знеславлювання українців, і для цієї роботи Ольшанівський заснував АНЧЕЙН —UNCHAIN, Ukrainian National Center: History and Information Network. Специфікою цієї організації було і є боротися проти знеславлювання українців і обороняти оскаржених, які не можуть самі себе боронити, наприклад, Іван Дем'янюк.

Щоб зактивізуватися в американському політичному житті, Ольшанівський зорганізував Лігу Українських Виборців — League of Ukrainian Voters (LUV), непартійну групу, завданням якої було підтримувати кандидатів під час виборчих кампаній, які сприяли українцям і українським справам.

Св. п. І. Ольшанівський (портрет)

Заснувавши, чи радше створивши засоби для роботи і боротьби, Ігор Ольшанівський не мав змоги повністю проявити себе і дійти до вершини своїх творчих можливостей через передчасну смерть. Перервалася нитка на на 56-му році його життя 8-го травня 1986 року і з тим перервалася творча і вимріяна робота для громади і для України, про незалежність якої він мріяв.

Згадуємо І. Ольшанівського в десяту річницю його смерти і жаліємо, що втратили ми дорогу людину, яка могла ще довго служити дороговказом для нас і второвувати нам стежку, якою ми могли за ним ступати.

АГРУ

УКРАЇНА...

(Закінчення зі стор. 1)

Два президенти підписали спільну деклярацію про стратегічні принципи, у якій сказано, що жодна країна не має права вето на суверенні рішення іншої країни щодо вступу її до будь-якого оборонного альянсу.

Л. Кучма підтвердив, що Україна не перешкоджатиме Польщі на шляху до НАТО. На відміну від Росії, Україна вбачає в поширенні НАТО збільшення стабільности на сході Европи. Не маючи плянів стати повноправним членом НАТО, Україна тим не менше активно співпрацює з цією організацією в рамках програми „Партнерство для миру" і домагається статусу асоційованого члена альянсу.

Разом з тим Україна виступає проти розміщення ядерної зброї на території майбутніх членів НАТО. На спільній конференції з А. Кваснєвським Л. Кучма сказав, що Україна позбулася ядерного арсеналу не для того, щоб цю зброю розміщували на території сусідніх країн.

А. Кваснєвський нічого не пообіцяв з цього приводу. Перед самим вступом до НАТО його країна не бажає висувати якісь умови, сказав він. Однак польський президент додав, що Польща проти розміщення ядерної зброї будь-де. За його словами, представники НАТО теж не бачать потреби розміщувати ядерні ракети на території Польщі.

Обидва президенти також зміцнили економічні відносини, погодившись пожвавити торгівлю, інвестиції, а також співпрацю в промисловості і банковій справі.

Л. Кучма заохотив польські фірми до збільшення інвестицій в українську економіку і висловив надію, що незабаром торгівля між двома країнами зросте у два рази, досягнувши 2 блн. дол.

Український Президент підтвердив, що Україна найближчим часом приватизує важку промисловість, включно з хемічною і металюрґійною.

На зустрічі Л. Кучми з польськими підприємцями погоджено, що треба зменшити ролю посередників у взаємній торгівлі заради збільшення доходів обох сторін.

Ряд польських фірм запропонували створити спільні українсько-польські підприємства. Також речник польського президента Антоній Стирчула сказав репортерам, що обидві країни збираються створити спільний фонд, який сприяв би взаємним інвестиціям. За його словами, Польща виділить 100 млн. дол. для цього фонду. Покищо ж Польща вклала 11 млн. дол. в економіку України.

Підписано також угоду, за якою українські громадяни можуть відвідувати Польщу без візи. Це велика вигода для торгівців, які заробляють мільйони, курсуючи між двома країнами.

Quousque ...

(Закінчення зі стор. 2)

Честь і слава редакторові В. Карпенкові за оборону гідности української мови і відкинення позову, вимагаючи суду рідною українською мовою. Якби було більше таких Карпенків, то майбутнє України було б світлішим. Чи можливе таке, щоб парляментарист чужою мовою виголошував протидержавні заяви, або голова Верховної Ради у травневій демонстрації маршував під прапором чужої держави? У якій державі пашпорти виготовлені двома рівнорядними мовами? Таких „чому" можна ставити безліч. Все це дивовижі і курйози, що їх годі збагнути.

Соціологи твердять, що без мови немає народу, а без народу немає держави. Саме й тому комуністи так завзято, брутально і жорстоко намагається вбити душу народу — його мову.

І воно дуже дивно й незрозуміло, що все це чомусь толерується в Україні і проходить безкарно.

Тому з гіркотою можна навести вищеподані слова Ціцерона і запитати наших яничарів-комуністів та інших лівих: „Як довго ще надуживатимете терпеливість України і її народу?" Quousque tandem abutere Catalina patientia notra?

ЛІТО КЛИЧЕ...

(Закінчення зі стор. 1)

від 4-го до 6-го липня щовечора, і щовечора гратимуть на них різні оркестри: у п'ятницю забаву озвучить оркестра „Фата Морґана", у суботу оркестр буде аж три — „Темпо", „Фата морґана" і „Бурлаки".

У суботу, 6-го липня, у залі „Веселка" відбудеться перший концерт сезону. Участь у ньому братимуть дует „Дарка і Славко" та оркестра „Темпо"; конферансьє вечора — Іриней Коваль. Початок концерту о год. 8:30 вечора.

Дует „Дарка і Славко" заявив про себе ще у 1987 році випуском у світ свого першого альбому звукозапису. Другий альбом п. н. „Момент", випущений у 1989 році, приніс дуетові популярність — його пісні часто передавалися по радіо в Україні, а також на хвилях передач ЗСА „Голос Америки" та „Радіо Свобода". Цього ж року виконавці виступили на Першому фестивалі „Червона Рута" у Чернівцях, і виступ цей приніс їм нагороду—назву "Найкращий міжнародний ансамбль". Від того часу дует почав часто виступати в Україні, зокрема брав участь у Другому фестивалі „Червона Рута".

Дует „Дарка і Славко".

Репертуар дуету „Дарка і Славко" різноманітний, адже виконавці свобідно почувають себе у різних стилях — поп, джаз, блюз чи народний.

Минулого року подружжя, Дарка Конопада і Славко Галатин, після кількарічного перебування у Лондоні, Англія, повернулося до Ню Йорку, де випустило свій третій звуковий альбом, „Повір".

Як уже згадано, в концерті також візьме участь оркестра „Темпо".

Під час вікенду Дня Незалежности Америки на Союзівці відбуватимуться виставки кераміки Софійки Зєлик, звукозаписів та книг „Євшана", ювелірних виробів Марійки Сохан, картин і графіки та інших творів мистецтва — Х. Гентиш, мистецьких виробів Юрка Мекея, та інші. Відповідальна за мистецькі програми Союзівки — Аня Дидик-Петренко, координатор виставок на оселі — Соня Семанишин.

В ДОДАТКУ ДО НАДРУКОВАНОГО

У дописі Оксани Луцької („Свобода" з 12-го червня, ч.111), присвяченому діяльності Патріярхального Т-ва, Відділу в Ню Йорку, саме у списку нової Управи відділу, пропущено прізвище активного й довголітнього члена Управи Юрія Навроцького. — **Ред.**

ПОДІЇ

КОНЦЕРТ КИЇВСЬКОЇ КАМЕРНОЇ ОРКЕСТРИ У ЧИКАҐО

Чикаґо. — Музичний Фестиваль Ґрант Парку в Чикаґо та Програма міст-побратимів Чикаґо—Київ влаштовують концерт Київської камерної оркестри, дириґент Роман Кофман, соліст Микола Сук (фортепіяно). У програмі — твори Россіні, Барбера, Ліста, Ельґара, Моцарта, а також — американська прем'єра твору українського композитора Левка Колодуба. Концерти відбудуться у вівторок і четвер, 9-го і 11-го липня, у Grant Park, Petrillo Band Shell, Jackson Blvd. and Columbus Drive. Початок о год. 7-ій вечора. Вступ безкоштовний. Інформації можна одержати у Марти Фаріон або Жакеліни Сурожон, тел. (312) 744-1379.

Час, закосичений гронами „Червоної калини“

Дебютантки вечорниць „Червоної калини“ 1996 року в Ню Йорку. Зліва парами: Мелася Попель — Маркіян Павлюк, Андрея Попель — Александер Брожина, Таля Федаш — Юрій Кігічак, Ляля Качмарська — Петро Горбачевський, Таїса Кордуба — Богдан Гарасим, Адріяна Федун — Василь Літепло, Андрея Більовщук — Тарас Ференвич, Наталія Сазонова — Тарас Рудько, Гілен Боуадана — Андрій Мандзій, Ляра Ваніо — Роман Ляшок. Посередині (зліва) провідники дебюту: Мирося Савицька, Орест Кебало і Марта Кебало.

Певне магічну ауру має той незвичайний кущ, аби так глибоко увійти символом визвольних змагань в історичну ментальність нашого народу. Може, подиву гідна була та білосніжна цнота цвіту, що гине, спалахуючи пурпуром ягід, які горять між соковитою зеленню так, ніби там розбризкано краплями всю кров, що рясно лилась за волю України. Червінь калини набула сили знаку і символу, що став на чатах пам'яті та свідомости. Згадаймо генезу і витоки тих явищ у нашому суспільному житті, які постали під знаком „Червоної калини“. Це й буде пошук тої „нитки Аріадни“, що потягнеться у лябіринти минулого часу. Де почався культ калини? На козацьких шанцях чи в стрілецьких окопах? Одне знаєм напевно, що там і там мали її в піснях як сторожу вічного сну полеглих. Може тому обпалене війнами братство її, тую „Червону калину“, і понесло з собою по світах, а може й засвітах. Щоб не стерлася не пропала пам'ять про великі чини народу, у Львові стараннями УССсів у 1921 році постало видавництво „Червона калина“, яке взяло собі за гонор оту пам'ять зберігати і ширити друком. А в 1927 році під знак той стали і згуртувались у старшопластунський курінь ті, що взяли її як спадок по пластовій сотні, яка співдіяла в Стрию за встановлення української влади. Скільки ж то часу минуло? За час, що минув, і до сьогодні курінь списує на картах пам'яті свою історію, почавши „ще з дому“, не перервав по дорозі на еміґрацію, де переформувався на 5 курінь пластового сеніорату, щоб утворити згодом з 23 куренем старших пластунів „Загін Червоної Калини“, зберігаючи назву як символ збройної дії. Всім відомий він не тільки зі славного січового спадку, бо зберіг свої реліквії і клейноди, а передовсім започатковані УСС-ами традиції, до яких належать винесені зі Львова балі-вечорниці „Червоної калини“. Варто їх було забрати зі собою, бо там, у тому чарівному місті, поміж двома війнами, а був то барвний час, який для сьогоднішніх поколінь є хіба повним анахронізмом і асоціюється з хмарами ще не полошених нафталіною молів — власне, там десь ховається початок, у тих, як вважаєте, надгризених зубом часу нетрях історії. Видно, УСС-ам вже добре мусіло знудитися „фурт іно згадувати“ бойові звитяги та прислухатися до ще ледь чутного відлуння дзвону шабель, аж раптом їх осінило, що таки найкраще у світі звучить передзвін залізної остроги, скажімо у вихорі віденського вальсу. Де це може статися? Еврика! Тільки в нас, на балю „Червоної калини“! Чи так було, може й ні, але з перспективи часу можна припустити. Погляньмо, як тоді, так і сьогодні, що може бути чарівнішого над рум'янці треми і блиск захоплення в очах юної панянки, коли вперше, на першому в житті балю її запросив до першого танцю овіяний лицарською леґендою, „смертельно пристійний“ молоденький стрільчик, який щойно встиг змінити військовий мундир на „одностріій сальонового лева“. Шарм, симбіоза елеґантности, бонтону і доброго вишколу в „академіях танцю сальонового“, вишуканого чару тої товариської приємности, родом з „тамтого“ Львова — незабутні. Впевнений, що все затрималось у пам'яті, знав небагатьох вже нині очевидців, тих, що зберегли родинні перекази, які емоційні спустошення чинила в рядах найчарівнішої частини людства постать славного стрілецького барда. Уявіть собі постать Романа Купчинського, що маєстатично дефілює серед балю, вбраний у панцир „бездоганно лежачого“ фрака з хризантемою в бутоньєрці? Він, з повною шарманцією, провадить лицарською правицею першу даму балю до першого, скажімо, кадриля. Тільки у тиші духа можна здогадуватися, які бурі здіймалися під найатрактийнішими декольтами пань, що на даний вечір вже остаточно стратили надію на вимріяний титул? Нині враховано той анахронічний манкамент і на балях запанувала демократична рівність — перших зліквідовано, хібащо на баль завітає сам президент в товаристві своєї офіційно титулованої виняткова „Першої лейді“. Нам, простим смертним, то не грозить, бо в сучасних танцювальних традиціях ча-сами можемо обійтися і без партнерки, а ще краще — бавитися „сольо“: пан-на собі має „фан“, а партнер собі в другім кінці залі чи при барі. Отже — нема проблем!? Тоді люди були постійно обвішані товариськими проблемами, і штукою було в тому зорієнтуватися. Скажімо, одна з них крилася в тім, що УСС-си таки довший час тримали стабільно пальму першости, дещо шафуючи напуцованим „сідольом“ непідробним блиском бойової авреолі. Єдиний вилом у цьому військовому добірному гроні нехотячи вчинив цивіль з цивілів, що в додатку до непересічного музичного таланту, був обдарований природою ще й пишною гривою кучерів, яка перманентно допроваджувала до екстази і „пальпітації“ як поважних добродійок, так і їх деб'ютуючих „потіх“. Отож тією кардіологічною загрозою мало не кожного балю ставався видатний музичний геній С. Людкевич, з любов'ю званий у товаристві Сясьом. Приблизно так то виглядало в чудових розповідях моєї бабуні Марії Лінинської, в інтерпретації якої той час набирав особливого чару і посмаку. Також дуже приємний і цікавий спогад про останні у Львові вечорниці з 1938 року отримав я з уст Христини Навроцької. З її слів виринає дім залізничників, де мало свій осідок славне кіно „Роксі“. Там сходилося по сходах, вистелених червоним хідником, до елеґантної залі, де збиралося добірне товариство і де молода тоді студентка могла подивляти розкішні туалети пань. Понад всім панував приємний настрій, що так сприяв забаві, а танцям надавали барви звуки оркестри „Ябця“-Яблонського, якому секундували Гуменний — „Ґума“ та відомий композитор танцювальної музики Богдан Весоловський. Ні сном, ні духом не могла вона передбачити, що то є для неї „останнє тан - ґо у Львові“, що невдовзі той чар балю молодечих мрій і сподівань зупинить жорстока вереснева навала, яка розсипле і в кров перемінить калинові грона, а рідних і ближніх порозмітує, мов калинове листя. Одних потягне завірюха далеко на схід, а саму понесе далеко на захід. На багато років ми у Львові мусіли замовкнути про „Червону калину“, але ніщо не могло змусити нашу пам'ять забути, на догоду кривавому вересневі, героїку львівського листопада, ні УСС-ів, ні їх калинових вечорниць. Вельми живучий то спогад з калинових, і не тільки, бо й не забулися балі преси на Японській. Лишилися нам на спогад усі ті львівські балі, чари зеленої безжурної юності. Того не повимітали з нас ні воєнні бурі, ні океанські шторми, що викидали наші скитальчі „шіфи“ на новий незнаний брег. Дрібку оговтавшись від „морської хвороби“ і „обтріпавши дещо пір'ячко“ від життєвих поштовхів і коливань, якби „нігди ніц“, несамовито закортіло нам знов відчути смак радості життя і забави, прибраної в бальову здистиньґованість. Слава Богу, що паростки незабутої рідної „Червоної калини“, засаджені у нову землю, прийнялися і забуяли, даючи нам можливість в якнайкращий спосіб формувати відчуття власного скравка життєвого простору, в якому не могло бракувати місця і для забав та вечорниць. Тому скільки років? Виглядає, що рівно 40, бо сталося це в 1956 році, як знов уже тут, у Народному Домі в Ню Йорку, відбулося урочисте відродження балю „Червоної калини“. На засаді чистої імпровізації інж. Іван Вінтоняк, зауваживши на залі багато молоді ad Hoc, запропонував на зразок американської традиції представити товариству наших юнок, надавши їм титул деб'ютанток. Ідея на загальну думку була знаменитою і каліновий баль здобув нове вдале доповнення, яке донині є основним емоціональним елементом нашої тут урочистости. Далі в наступних роках посипалися балі, як з „рогу достатку“, в українських середовищах ЗСА, а той, що був перший — з-під знаку „Червоної калини“. Подивіться, як то є з тією безперервністю часу і поколінь! Так звикаєм до всього доброго, що випаде зазнати на життєвому шляху, так до того добра звикаєм, як до чогось само собою зрозумілого, тоді забуваємо хоча б оглянутись за ним. Так сталося, що того сорокаріччя, через яке „з душею на рамені“ пройшла більшість нинішніх мам найновішої хвилі деб'ютанток, не зауважили ні вони, ні переважна маса гостей, прибулих на баль. Прецінь він так довго був і тепер є, і хай нам ще довго на радість буде! Однак, щоб те майбутнє зреалізувалося, не забудьте ніколи, коли то було і хто дав тому початок і продовження. Згадайте, як вас з переходом порога дорослого громадського життя вітав д-р Володимир Ґалан, а душею бальового комітету був Петро Постолюк. За той час деб'ютанток урочисто представляли: Мирослава Драґан, Євстахія Гойдиш, Христя Навроцька, Іванка Ганкевич, Нестор Голинський, а до сьогодні, і сподіваюся, що і в дальшій перспективі, Марта і Орест Кебало. Аранжерами балю свого часу були полк. Юрій Лопатинський, Володимир Гриньох, а з часом ця роля припала членові куреня „Червона калина“ Орестові Кебало. Мінялися залі, в яких відбувалися вечорниці, росло, а з часом і стало меншати, число чарівних деб'ютанток, однак баль за балем відбувався без найменших загальмовань, аж у 1983 році патронат над імпрезою з рук членів братства УСС остаточно в спадку отримує курінь „Червона калина“, щоб з честю нести і плекати той заповіт донині. Напевно, все вище сказане є сказане трішки зі запізненням, але ювілейний рік триває і завершиться тільки з першим тактом наступного у новому році. Отже на закінчення зимово-весняного товариського сезону, який несподівано перейшов із зими в спекотне літо, залишається щиро поґратулювати з нагоди добре відбутого ювілею і тим що його готували і тим всім, які допровадили до щасливого „скутку“, а понад усе тим чарівним панням, яких їхні дбайливі і уважні ескорти перепровадили через той хвилюючий товариський поріг, за яким залишилося звертання „дівчинко“, а наступило шанобливе — „панно“. Вінцем, однак, має бути щорічна традиційна фіксація того факту на урочистій світлині „Свободи“. До наступного 41-го деб'юту, де побачимося на вечорницях „Червона Калина“ — 1997!

Любарт Ліщинський

В Курітибі відзначено річницю Т. Шевченка

Український Меморіял в Парку Тінґуі: Наталія Осадчук — член Управи Жіночої Організації; д-р Михайло Рубінець — кореспондент; Корнелій Шмулик — голова Крайової Пластової Ради д-р Рафаїл Ґрека — посадник Курітиби; Жільберто Ажіберт — колишній посадник Прудентополісу, Режіна Шпак Лапунька-Рубінець — директорка Українського Музею.

Цього року, як ніколи, українська громада в Курітибі, столиці провінції Парана, вшанувала величаво 182-гу річницю народження найбільшого поета України, Тараса Шевченка. Свято відбулося в елегантній залі ім. „Марія Йосиф де Андраде Вєйра“, власність великого банку „Бамеріндус“.

Таке величаве свято відбулося завдяки організаційній вмілості нового голови Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації Йосифа Вельґача, який виголосив головну і дуже змістовну промову, а голова Українсько-Бразилійського Клюбу Василь Чмир зворушливо продеклямував „Заповіт„ Т. Шевченка.

Відтак відбулася мистецька програма, з участю молодої капелі бандуристів „Фіялка“, під керівництвом катехитки Єлисавети Кривої, капелі бандуристів „Полтава“, під керівництвом Йосифа Сітки, хору фолкльорної групи „Барвінок“, під керівництвом маестра Адама Барана, фолкльорної групи „Барвінок“ і фолкльорної групи „Полтава“, і музикальної групи „Явір“.

Марія А. Панькевич продеклямувала поезію „Мені тринадцятий минало“ Т. Шевченка, а Юлія Бордун і Дірсе М. Коссар, продеклямували інші твори Т. Шевченка.

Баритон Олександер Чечко, при фортепіяновому акомпаньяменті композитора Івана Вовка, виконав „Б'ють Пороги“, Т. Шевченка і „Червона Рута“, В. Івасюка, обробки І. Вовка.

Орестен Роберт і Софія Сисак, відспівали „Ой підемо, мила підемо“, народна пісня.

Тенор Рафаїл Семчишин, при акомпаньяменті на фортепіяні маестра І. Вовка, виконав „Моя Україна“, слова Олекси Новецького, музика Марка Костецького, обробка І. Вовка, і, „Владико Неба і землі“, арія з опери „Запорожець за Дунаєм“, автор С. Артемовський.

Соліст Ярослав Волощук виконав „Сніг на зеленому листі“, слова М. Ткача, музика О. Білася.

Ярослав Волощук і Лавро Ц. Прийма виконали „Київе мій“, слова Д. Луценка, музика І. Шамо.

Ще як ніколи досі, це свято в честь Т. Шевченка, відбулося дуже величаво, а це завдяки енерґії нового голови Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації, Й. Вельґача. Безумовно, велике признання всім учасникам свята, що своєю участю так високо звеличали нашого найбільшого поета, пророка і будителя українського народу, Т. Шевченка.

На кінець голова Й. Вельґач вручив поетесі Олені Колодій срібну відзнаку признання за її велику поетичну творчість портуґальскою мовою, але завжди заявляючи своє українське походження.

Д-р Михайло Рубінець